

نوروز در خانواده

ایرانیان قدیم جشنها و عیدهای متعددی داشتند که مراسم برخی از آنها مانند سده، مهرگان، بهمنجنگ و غیره تا چندین قرن بعد از اسلام هم برپا میشد ولی هیچیک از آن اعیاد بعظمت نوگم روز یا نوروز نمیرسید این عید در آغاز سال و غالباً پس از فروردیگان واقع گشته جشن و سرور آن تا شش روز امتداد مییافت.

مراسم این عید با مرور زمان تبدلاتی یافت و در عصر حاضر بصورتی در آمد که در این مقالت بنام حواشی نوروز توضیح میشود. نوروز دارای سه مرحله است: چهارشنبه سوری، تحویل سال سیزده بدر، چهارشنبه سوری که ذکر آن در مقاله مخصوص بخود درفته است و اما تحویل سال: موجبات و وسائل ساعت تحویل باید از چند روز پیش فراهم آمده باشد یعنی قبلاً فرش و مپل و ائانه منزل پاکیزه گشته ظروف مسین سفید و خانه آماده برای پذیرائی عید و ایام عید شده باشد و اما وسائل و مراسم تحویل سال بدینقرار است:

۱- تهیه سیزده: دو هفته قبل از خاتمه سال مقداری گندم و گاهی بقولات دیگر در ظروف چینی و بلوری یا فلزی گسترده بسا مواظبت کامل سبز و خرم تمیازند. این ظروف سبزی باید در سفره عید نهاده و در روز سیزده بدور افکنده شود. *سبزی سالی*

۲- عرفه: آخرین شب سال را عرفه میخوانند ولی این عنوان متعلق بروز نهم ذیحجه است و برای آنشب صورتی مستعار دارد. در شب مزبور باید سبزی بلوبا ماهی و کوکو تناول شود و مقداری از کوکو را برای سفره عید نگه میدارند تا اعضاء خانواده در سالی که آغاز میشود از گفتن کو؟ کو؟ معاف بمانند

۳- هفت سین: سفره هفت سین باید برای موقع تحویل سال آراسته و طوری زینت یافته باشد که هر بیننده ای از مشاهده آن لذت برد و احساس وجد و سرور کند از اینرو باید آنرا با گل، سبزی، شیرینی کلاب، چراغ، آئینه، قرآن، تمثال ائمه و نیز ماست و پنیر که مایه خانه

افتتاح مجلس سنا

شمرده میشود آرایش دهند ظرف کو کو هم چنانکه گفته شد از لوازم آنست .

بسر این سفره هفت چیز که با لفظ «سین» آغاز میشود گذارده

و بهمین مناسبت آنرا سفره هفت سین مینامند هفت سین معمولاً عبارتست از سیب، سنجد، سبزه، سماق، سرکه و سمنو یا سنبل و سوسن.
برکنار این سفره دو ظرف بلورین پر از آب روشن نهاده شده است که در یکی از آنها ماهی قرمزی شنا میکند و در دیگری سیب یا نارنجی قرار گرفته است تا موقعی که گاو حامل زمین برای رفع خستگی کوره ارض را از شاخی بشاخ دیگر میگذارد ارزش خفیف زمین بسبب یا نارنج مذکور منقل شود و تحویل سالرا اعلان نماید.
بدیهی است که امروز عقیده مزبور بکلی فراموش شده و این طرف را هم با پیروی از سنت قدیمی در سفره میگذارند.

قبل از تحویل سال بانوی خانه مقداری اسفند و کندر در آتش میریزد و موقع تحویل کلاب بصورتها می افشانند و اعضاء خانواده با هلهله و شادی روی و دست یکدیگر را بوسیده بهم تهنیت گفته و مقدار شیرینی در دهان میگذارند.

پیش از تحویل تیرهریک از آنها سکه طلا یا نقره ای در دست گرفته و معتقدند که با این عمل در تمام سال دستشان بی پول نخواهد ماند.
۴- آتش رشته: در اکثر خانهها برای موقع تحویل سال آتش رشته ای تهیه میشود. در ساعت معهود رشته را در آتش میریزند تا سر رشته کارها را از دست ندهند.

۶- کوزه شکستن: پیش از تحویل سال کوزه های آبخوری و ظروف سفالین را از بلندی بزرگتر افکنند و میشکنند تا ظروف نو بجای آنها خریده شود.

۷- رشته بلو: این بلو در نخستین شب سال نوبخته و مصرف میشود تا در آنسال رشته کار در دستشان باقی بماند.

۸- دید و بازدید: تمام کسانی که در یک شهر سکونت و بسا یکدیگر آشنایی و خویشاوندی دارند باید بملاقات هم رفته و حلول سال نورا تبریک بگویند در این عمل اشخاص کوچکتر بدیدار بزرگتران میروند.

و سائل پذیرائی از میوه و شیرینی باید در هر خانه ای تار و زود و از دم آماده باشد.

سیزده بدر سیزدهمین روز ماه فروردین در حقیقت روز وداع با جشن و سرور عید است. و از آنجا که جمیع ملل قائل بنحوست عدد سیزده میباشد برانیان در آنروز از شهر و خانه خود روی بدشت و صحرا میگذارند تا نحسی سیزده را بدر کنند در آنروز هر کس بقدر استطاعت خود وسائل تفریح و نشاط اعضاء خاندان خویش را فراهم کرده و از صبح تا شام در گل و سبزه بنغمه خوانی و پایکوبی مشغول میشود در اینروز بانوان و دختران جوان برای نیل بآرزوهای خود سبزهها را گره زده و اطمینان دارند که گره از کارشان باز خواهد شد ضمناً هر کسی در آنروز سه پاره سنک یا ریک در رودخانه یا جوئی که آب روان داشته باشد می افکند و کامیابی خود را از درگاه الهی استدعا میکند.

آزرده!

صادق - سرمد

به سزاوار من این بود و نه شایسته تو
 که تو آزرده شوی از من و من خسته تو
 همه خلق بدین جرم گشتند از من
 کز همه خلق گستم که شدم بسته تو
 وصف حسنت خط بر جسته دیوانم شد
 تا گواهی دهد از دولت بر جسته تو
 آه و افسوس که نشناختی از دشمن دوستات فرستی
 دشمنت دوست شد و همدم پیوسته تو
 گر چه شایسته صاحب نظری جز این بود
 آفرین بر نظر صائب و شایسته تو
 تو بهر کار بر آمی همه در قدرت تست
 لیکن آن کن که بود در خورو بایسته تو
 ناله آهسته کن ای دل که حریفان دانند
 که فغانهاست در این ناله آهسته تو
 همه پیمان شکنان محرم ساقی گشتند
 این توئی باقی و آن شاهر بشکسته تو
 همه آلوده لبان دامن تهمت شستند
 این توئی «سرمد» و آن دامن ناشسته تو